

EXPUNERE DE MOTIVE

<p style="text-align: center;">Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ LEGE privind adoptarea de măsuri pentru digitalizarea și eficientizarea activității în domeniul cercetare-dezvoltare și inovare și crearea unui mediu favorabil investițiilor publice și private în domeniul cercetare-dezvoltare și inovare</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ</p>
<p>2.1 Sursa proiectului de act normativ</p> <p>Proiectul de lege este promovat la inițiativa unor grupuri parlamentare în vederea implementării Planului Național de Redresare și Reziliență.</p>
<p>2.2 Descrierea situației actuale</p> <p><i>Instrumentul de sprijin pentru politici (Policy Support Facility – PSF)</i> Prin instrumentul de sprijin pentru politici în cadrul Programului Orizont 2020 (PSF Country), experții Comisiei Europene au elaborat în anul 2022 Raportul de țară privind analiza sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) din România: „<i>Country review of the Romanian research and innovation system. Final report: PSF country</i>” (https://data.europa.eu/doi/10.2777/28266). Analiza s-a desfășurat în perioada septembrie 2021 – iunie 2022, iar raportul urmărește să ofere un sprijin autorităților române în dezvoltarea și implementarea reformelor sistemului CDI.</p> <p>Raportul oferă un diagnostic la zi al sistemului CDI și identifică problemele și provocările acestuia, după care propune un set de 10 mesaje cheie, respectiv 30 recomandări operaționale. Diagnosticul sistemului CDI din România urmărește cinci subiecte principale: guvernanta sistemului românesc CDI și strategiile și politicile de CDI; condițiile-cadru pentru cercetarea publică; perspectivele de internaționalizare ale sistemului românesc de CDI; stimularea parteneriatelor public-privat în cercetare și rolul fondurilor politicii de coeziune.</p> <p>Printre problemele majore cu privire la investițiile publice și private în CDI, identificate în cadrul raportului, se numără:</p> <ul style="list-style-type: none">- „<i>Bazele sistemului de cercetare și inovare din România nu sunt suficient de solide pentru a susține evoluția țării către o economie bazată pe cunoaștere</i>” (pag. 21). Experții Comisiei Europene propun următoarea descriere sintetică a situației actuale a sistemului național CDI: „Combinăția dintre fragmentarea sectorului public de cercetare, lipsa stabilității și a predictibilității financiare, fragmentarea guvernantei, erodarea capitalului uman, slaba interacțiune dintre sectorul public și cel privat, neuniformitatea monitorizării și evaluării și lipsa de previzibilitate a sprijinului politic formează un cerc vicios, care trebuie rupt. Aceasta este o condiție prealabilă pentru orice implementare reușită și sinergică a SNCISI, a PNRR și a fondurilor politicii de coeziune.

- „*Există cooperare public-privat la o scară mică, în ciuda caracteristicilor nefavorabile ale sistemului*” (pag. 23). Experții Comisiei Europene constată că „În România, colaborarea dintre știință și industrie se produce, în cel mai bun caz, în mod ad-hoc, de obicei datorită disponibilității fondurilor externe. [...] Sistemele de sprijin public nu rezolvă problema, iar invitațiile care vizează parteneriate dintre știință și afaceri tind să fie rare, foarte competitive și cu bugete limitate”. Analiza ia în considerare progresul înregistrat ca urmare a implementării programelor politicii de coeziune, însă acesta este modest și poate fi semnificativ îmbunătățit.
- „*O lipsă gravă de dovezi relevante pentru orientarea politicii privind CP*” (pag. 24). În acest sens, „Un element-cheie care contribuie la acest cerc vicios este lipsa unor dovezi solide și relevante pentru politici în ceea ce privește sistemul românesc de CI și tendințele în materie de CI care afectează acest sistem. [...] În lipsa unor date solide și transparente, accesibile publicului, referitoare la diverse aspecte ale sistemului, care să acopere nu numai intrările, ci mai ales rezultatele și impactul cercetării, deciziile privind alte politici și instrumente de sprijinire a CI nu au o bază obiectivă”.
- „*Practicile ineficiente din sectorul public împiedică, în general, punerea în aplicare a politicii de CP*” (pag. 24). Raportul scoate în evidență că „[...] povara administrativă excesivă cu care se confruntă beneficiarii fondurilor naționale și ale politicii de coeziune, lentoarea implementării, care duce la probleme de absorbție, și slabele capacități ale administrației publice.”.

În vederea ameliorării acestor probleme majore, experții Comisiei Europene au propus următoarele mesaje cheie, însoțite de recomandări operaționale:

- Mesajul cheie 2: „*Trebuie să se asigure predictibilitatea și eficacitatea finanțării publice pentru sistemul de CP*” (pag. 27):
 - ✓ Recomandarea 2.1: Asigurarea unei finanțări multianuale și a unor fluxuri de finanțare periodice și previzibile pentru sistemul de CI, atât pentru finanțarea instituțională, cât și pentru cea competitivă. Stabilirea unor practici de finanțare ex ante pentru organizațiile publice de cercetare și permiterea transferului fondurilor neutilizate în anul următor.
 - ✓ Recomandarea 2.2 „Revizuirea mixului general de politici în două direcții: asigurarea unei finanțări instituționale suficiente și reformarea mecanismelor de finanțare pentru a asigura o orientare mai accentuată spre impact.”
- Mesajul cheie 3: „*Trebuie să se încurajeze utilizarea informațiilor strategice în sprijinul îmbunătățirii guvernanței strategice a sistemului de CP*” (pag. 27):
 - ✓ Recomandarea 3.1 „Proiectarea și implementarea sistemului de monitorizare pentru CI, prevăzut în SNCISI și care acoperă întregul sistem de CI, pe baza interoperabilității dintre sistemele naționale și sistemele Fondului de coeziune. Componenta de evaluare ar trebui să fie instituționalizată și ar putea fi organizată de același organism responsabil cu monitorizarea, cu condiția ca aceasta să se bazeze pe experți independenți.”
 - ✓ Recomandarea 3.2 „Înființarea unui observator de CI, pentru a cartografia cele mai bune puncte forte ale României în domeniul CI în contextul internațional și pentru a studia evoluțiile naționale în lumina tendințelor UE și internaționale. Consolidarea utilizării acestor dovezi pentru a răspunde nevoilor MCID în ceea ce privește implementarea politicilor.”
 - ✓ Recomandarea 3.3 „Consolidarea capacităților instituționale în cadrul ministerelor și al agențiilor, investind mai multe resurse pentru dezvoltarea capacităților și asigurând condiții de lucru bune legate de performanță, inclusiv delegarea eficace a autorității și aducerea la zi a digitalizării.”

- Mesajul cheie 5: *„Trebuie să se îmbunătățească guvernanta la nivelul instituțiilor publice de cercetare și să se ajusteze sursele de finanțare instituțională către canale de finanțare bazate pe performanță, reducând la minimum povara administrativă”* (pag. 28):
 - ✓ Recomandarea 5.4: *„Reducerea poverii administrative și birocratice a organizațiilor publice de cercetare, în vederea simplificării. Adaptarea cerințelor de raportare la nevoile sistemului general de monitorizare, acordându-se o atenție specială rezultatelor activităților de cercetare, nu doar realizărilor.”*
- Mesajul cheie 6: *„Trebuie să se asigure un mediu mai bun pentru resursele umane din sistemul public de cercetare”* (pag. 29)
 - ✓ Recomandarea 6.2: *Clarificarea și realinierea condițiilor și a stimulentele în ceea ce privește salariile și alte tipuri de remunerare a resurselor umane din cadrul organizațiilor de cercetare publice și al instituțiilor de învățământ superior, precum și concentrarea pe creșterea prestigiului și a recunoașterii sociale. Oferirea unor garanții de venit rezonabile pentru cercetători și asigurarea unui tratament echitabil.*
- Mesajul cheie 8: *„Trebuie promovate parteneriatele public-privat în domeniul cercetării”* (pag. 29):
 - ✓ Recomandarea 8.1: *„Asigurarea, în cadrul reformei 4 din cadrul PNRR, a unor surse de finanțare stabile și regulate pentru cercetarea în colaborare între actorii din sectorul public și cel privat, inclusiv cercetarea aplicată și parteneriatele public-privat în domeniul CI. Permitearea accesului marilor întreprinderi industriale la granturi de CI pentru proiecte de CI mai riscante și pe termen lung.”*
 - ✓ Recomandarea 8.2: *„Dezvoltarea celei de a treia misiuni în instituțiile academice și în alte instituții publice de cercetare și consolidarea capacității sectorului public de cercetare de a se implica în colaborarea cu întreprinderile, concomitent cu reformarea sistemului public de cercetare. Integrarea celei de a treia misiuni în promovarea carierei în cercetare.”*
 - ✓ Recomandarea 8.3: *„Sporirea eficienței instituțiilor intermediare, care să beneficieze de finanțare de bază și pentru proiecte, precum și oferirea unui sprijin permanent grupurilor inovatoare care demonstrează viabilitate și impact.”*
- Mesajul cheie 10: *„Trebuie consolidat rolul fondurilor UE din cadrul politicii de coeziune pentru a sprijini CI în România prin intermediul unui sprijin politic mai mare, al unor sinergii sporite între programe și al unei mai bune calități de implementare”* (pag. 30):
 - ✓ Recomandarea 10.3: *„Adoptarea unei abordări anticipative mai orientate spre viitor în ceea ce privește gestionarea programelor pentru intervențiile de CI în cadrul politicii de coeziune. Planificarea apelurilor cu mult mai mult timp înainte, acordându-le potențialilor solicitanți suficient timp pentru a se pregăti și a-și depune cererile. Utilizarea eficientă a asistenței tehnice și anticiparea achizițiilor publice și a altor întârzieri tehnice. Dezvoltarea și menținerea capacităților interne. Îmbunătățirea performanței sistemului informațional de management SMIS și a legăturii acestuia cu noua platformă de monitorizare prevăzută pentru SNCISI. Asigurarea interoperabilității între platformele informatice dintre instituțiile naționale.”*
 - ✓ Recomandarea 10.4: *„Sprijinirea solicitanților și a beneficiarilor intervențiilor de CI prin simplificarea mai proactivă a cerințelor pe care aceștia trebuie să le îndeplinească. Astfel de acțiuni vor avea implicații în materie de resurse pentru organismele de punere în aplicare, care vor trebui recunoscute de la început. AM și OI ar trebui să urmărească o abordare radical simplificată a procedurilor și a proceselor care trebuie urmate atunci când interacționează cu solicitanții și beneficiarii. În special, acestea ar trebui să fie mai îndrăznețe în ceea ce privește*

utilizarea opțiunilor cu costuri simplificate, lărgind utilizarea acestora ori de câte ori este posibil.”

O abordare similară Raportului PSF Country se regăsește parțial în *Foia de Parcurș pentru Aderare a României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică* (OCDE), adoptată în data de 10 iunie 2022 în cadrul sesiunii de final a reuniunii ministeriale a Consiliului OCDE. Prin Foia de Parcurș se stabilesc termenii, condițiile și etapele procesului de aderare a României la Organizație și urmărește alinierea legislației, politicilor și practicilor interne cu cele ale OCDE. În acest context, Comitetul pentru Politici Științifice și Tehnologice propune următoarele principii în Foia de parcurs:

- „[...] Dezvoltarea de politici și bune practici privind accesul, utilizarea și gestionarea datelor de cercetare din finanțare publică și promovarea științei deschise; [...]
- Să dezvolte politici pentru a încuraja interacțiunile dintre industrie și știință (de exemplu, co-crearea și comercializarea rezultatelor cercetării publice prin intermediul unor spin-off-uri academice, licențierea proprietății intelectuale și mobilitatea personalului înalt calificat);
- Să promoveze cooperarea științifică și tehnologică internațională reciproc avantajoasă, creșterea economică și dezvoltarea socială și să abordeze barierele care pot afecta o astfel de cooperare; [...]
- Să dezvolte politici de inovare axate pe cerere și ofertă care să încurajeze investițiile sectorului privat în cercetare și dezvoltare și inovare pentru a îmbunătăți competitivitatea și a aborda provocările societale (de exemplu, prin politici de inovare orientate spre misiune, parteneriate public-private, achiziții publice, politici de reglementare etc.);
- Să recunoască în elaborarea și implementarea politicilor faptul că inovarea tehnologică are loc în medii sectoriale destul de diferite, în ceea ce privește sursele, actorii și instituțiile, iar politicile de inovare ar putea necesita diferențiere pe sectoare și etape de dezvoltare tehnologică (de exemplu, stadiul incipient, demonstrație și implementare); [...].” (*Roadmap for the OECD Accession Process of Romania*, adopted by the Council at Ministerial level on 10 June 2022, pag. 23).

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

România s-a angajat prin Ținta nr. 271 din PNRR să implementeze 80% dintre recomandările PSF Country până în trimestrul al II-lea al anului 2026.

Pilonul III – Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziune economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) puternice, Componenta C9 – Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare, prevede, în cadrul reformei **R4 – Consolidarea cooperării dintre mediul de afaceri și cel de cercetare**, următoarele:

- Jalonul nr. 276: „*Intrarea în vigoare a actului (actelor) juridic(e) ce vizează crearea unui mediu favorabil investițiilor publice și private în cercetare, dezvoltare și inovare*”;
- Ținta nr. 277: „*27% din proiectele CDI finanțate din fonduri publice au ca partener cel puțin o entitate comercială*”

De asemenea, reforma **R2. Raționalizarea guvernantei în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării** prevede prin Jalonul nr. 272: „*Instituirea unui sistem permanent de elaborare, punere în aplicare, monitorizare și evaluare a politicii CDI*”.

Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027 (SNCISI)

SNCISI, aprobată prin *HG nr. 933/2022*, stabilește viziunea pentru sistemul CDI din România în orizontul anului 2030. Astfel, „SNCISI exprimă opțiunea fermă de a susține, de a recunoaște și de a recompensa excelența în cercetarea fundamentală și cercetarea aplicativă, de a stimula

dezvoltarea colaborării între mediul public și cel privat, pentru a adresa provocările economice și societale, de a face știința, inovarea și antreprenoriatul de inovare modele de succes pentru dezvoltarea sustenabilă a României în context local, național și internațional.” (pag. 5)

SNCISI a stabilit mai multe ținte aferente orizontului de timp 2030, din care următoarele se referă la „mobilizarea amplă a întreprinderilor către inovare” (pag. 7):

- „România va progresa de la statutul de inovator emergent (2021) la cel de inovator moderat, conform European Innovation Scoreboard;
- Ponderea întreprinderilor care introduc produse inovative noi pentru piață va crește de la valoarea de la 2,9 % la 6% (media UE27 fiind 13% în 2018);
- Ponderea întreprinderilor inovative care colaborează cu organizații de cercetare va fi de peste 7% (în 2018 doar 3,5% dintre acestea colaborând cu universități și 1,5% cu institute);
- Numărul de co-publicații public-privat la 1 milion de locuitori va crește de la de 24,5 la 50 (în raport cu 95 media actuală a UE);
- Ocuparea în întreprinderi inovatoare se va majora de la 2,6% la 5% (media UE fiind de 11,8% în 2018).”

Instrumentele de implementare pentru SNCISI sunt: Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare; Planul Național de Redresare și Reziliență; Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare; Programele Regionale; Programele Academiei Române; Programul Tranziție Justă; Programul Educație și Ocupare; Planurile Sectoriale ale Ministerelor; Programul Sănătate.

De asemenea, în ultimii ani România a adoptat o serie de strategii naționale în domenii de cercetare aflate în plină expansiune, în contextul geopolitic și de securitate pe plan global, cum ar fi „Strategia națională în domeniul inteligenței artificiale 2024-2027”, aprobată prin *HG nr. 832/2024*, „Strategia națională în domeniul tehnologiilor cuantice pentru perioada 2024-2029”, aprobată prin *HG nr. 1028/2024*, „Strategia de securitate cibernetică a României, pentru perioada 2022-2027”, aprobată prin *HG nr. 1321/2021*, precum și „Strategia națională de apărare a țării pentru perioada 2025-2030”, aprobată prin *Hotărârea Parlamentului României nr. 48/2025*.

Alte demersuri ale României se adresează unor domenii de interes major din perspectiva CDI, cu efect asupra economiei naționale și calității vieții cetățenilor, cum ar fi: „Strategia națională de sănătate pentru perioada 2023-2030”, aprobată prin *HG nr. 1004/2023*, „Strategia pe termen lung a României pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră – România Neutră în 2050”, aprobată prin *HG nr. 1215/2023*, „Strategia națională privind adaptarea la schimbările climatice pentru perioada 2024-2030, cu perspectiva anului 2050”, aprobată prin *HG nr. 1010/2024*, „Strategia națională pentru dezvoltarea și susținerea digitalizării prin intermediul centrelor de inovare digitală din România 2024-2027”, aprobată prin *HG nr. 1166/2024*, „Strategia industrială a României 2024-2030”, aprobată prin *HG nr. 1470/2024*, „Strategia energetică a României 2025-2035”, aprobată prin *HG nr. 1491/2024*, etc.

Aceste strategii naționale analizează în detaliu contextul actual și cerințele dezvoltării din perspectiva specificului național și propun obiective, programe, măsuri și indicatori cu privire la: infrastructură; formarea resurselor umane; dezvoltarea de noi soluții și adoptarea acestora în guvernare, sectorul public, mediul privat și societate; transferul tehnologic; finanțarea și parteneriatele public-privat; reglementarea și standardizarea; alinierea la politicile naționale și europene, etc.

Inovarea în România

În ultimul deceniu România s-a aflat în mod constant pe ultimul loc în UE în domeniul inovării. Conform raportului *European Innovation Scoreboard 2024* publicat de Directoratul General pentru Cercetare și Inovare al Comisiei Europene (<https://data.europa.eu/doi/10.2777/779689>),

România se situează în continuare pe ultimul loc între cele 27 de țări din UE în ceea ce privește performanța în inovare (engl., *innovation performance of the EU27*). Astfel, România este considerată un inovator emergent cu o performanță sub media UE în 2024 (34%), respectiv sub media celor 6 inovatori emergenți (48%), și anume Croația, Polonia, Slovacia, Letonia, Bulgaria și România. Pe termen lung, România a înregistrat o ușoară creștere în anul 2024 față de anul 2017 (+1,5), dar o scădere față de anul 2023 (-1,6).

Analizând indicatorii care contribuie la calculul performanței în inovare în 2024, România se află sub media UE27 la 31 din 32 de indicatori, precum și:

- pe ultimul loc la 14 indicatori, cum ar fi: cheltuieli CD în sectorul public (procent din PIB); cheltuieli de inovare non-CD (procent din cifra de afaceri); IMM-uri care introduc inovații de produs (procent din total IMM-uri); IMM-uri care introduc inovații de proces (procent din total IMM-uri); IMM-uri inovatoare care colaborează cu alte IMM-uri (procent din total IMM-uri); copublicații public-privat per milion de locuitori; angajați în activități de tip *knowledge-intensive* (procent din total angajați); angajați în întreprinderi inovative, etc.;
- pe penultimul loc la 8 indicatori, cum ar fi: cheltuieli de tip *venture capital* (procent din PIB); cheltuieli CD în sectorul privat (procent din PIB); cheltuieli pentru inovare per angajat, etc.

Raportul Băncii Mondiale cu titlul „ROINNOVATE: Componente pentru o Agenție Română de Inovare”, elaborat în cadrul acordului de prestări servicii de asistență tehnică rambursabile pentru „Modernizarea cercetării în România: Îmbunătățirea calității și relevanței sectorului de cercetare”, precizează că România a înregistrat o creștere economică în ultimele decenii, însă aceasta a fost susținută de o strategie de tip 2i, concentrată pe *investiții și infuzie*. Cu alte cuvinte, tehnologiile și politicile reușite de afaceri sunt aduse din străinătate și preluate la nivel intern. Raportul menționează în continuare că pentru a susține creșterea economică, „România ar trebui să facă trecerea la o strategie de tip 3i, care amplifică *investițiile și infuzia* adăugând *inovarea*, pentru a dezvolta și a integra progrese în materie de tehnologie. O astfel de strategie necesită îmbunătățiri la nivelul capitalului uman, al instituțiilor și al piețelor libere. De asemenea, necesită o politică clară de dezvoltare a unei economii a inovării”. (pag. 1)

Atât raportul *European Innovation Scoreboard 2024*, cât și raportul Băncii Mondiale, scot în evidență faptul că întreprinderile românești inovează mai puțin decât cele din alte state europene. Banca Mondială identifică următorii factori care generează deficitul de inovare la nivelul întreprinderilor românești:

- *bariere în calea firmelor*, cum ar fi lipsa de cunoștințe, aptitudini și resurse sau lipsa de cooperare a companiilor mari cu actorii locali în domeniul cercetării;
- *finanțare insuficientă*, mai exact cheltuieli publice insuficiente și imprevizibile cu inovarea și start-up-urile;
- *finanțare orientată preponderent către instituțiile publice* și mult prea puțin către inovarea din întreprinderi;
- *fragmentare la nivelul guvernării politicilor de CDI* și slaba coordonare între cei care răspund de elaborarea politicilor și părțile interesate din sectorul privat.

În data de 4 iunie 2025 a fost publicat documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2025) 223 cu titlul „Raportul de țară 2025 – România”, care însoțește documentul RECOMANDARE A CONSILIULUI privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României, ca parte a pachetului de primăvară al semestrului european. În cadrul Anexei 3 „Inovarea în mediul de afaceri” raportul semnalează că: „România se remarcă drept una dintre puținele țări din UE care nu au înființat încă o agenție pentru inovare care să faciliteze inovarea, să sprijine înființarea de întreprinderi și creșterea economică și să stimuleze

cercetarea și dezvoltarea în sectorul privat. Eforturile de reducere a prăpastiei dintre cercetare și întreprinderi au fost zădărnice de lipsa instrumentelor de inovare, ceea ce evidențiază necesitatea unor măsuri specifice pentru a stimula creșterea întreprinderilor inovatoare.” (pag. 47)

Contextul european actual în domeniul inovării și competitivității. Oportunități pentru România

1. Raportul Letta

În luna aprilie 2024, Enrico Letta, fost prim-ministru al Italiei și europarlamentar, a publicat raportul cu titlul „Much more than a market. Speed, security, solidarity. Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens” (<https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>). Raportul analizează impactul schimbărilor majore de natură politică, societală, climatică, demografică, tehnologică, etc. din ultimii ani asupra pieței unice europene și propune o serie de recomandări pentru viitorul acesteia, inclusiv adoptarea unei noi strategii pentru piața unică.

În secolul 20, piața unică europeană a fost construită pe patru libertăți fundamentale: libera circulație a bunurilor, capitalului, serviciilor și forței de muncă. În contextul provocărilor secolului 21, cele patru libertăți nu mai sunt suficiente, fiind necesară adăugarea celei de-a 5-a libertăți fundamentale, care să includă cercetarea, inovarea, competențele, cunoașterea și educația. Raportul estimează că integrarea acestei libertăți în structura cadru a pieței unice va genera creștere, inovare și inclusivitate, astfel: „Un mediu competitiv pentru cercetarea de frontieră și noile modele de afaceri care favorizează investițiile în noi tehnologii este esențial [...]. Prin urmare, a cincea libertate transcende simpla facilitare a circulației rezultatelor cercetării și inovării; implică în mod esențial integrarea factorilor de cercetare și inovare în centrul pieței unice, promovând astfel un ecosistem în care difuzarea cunoștințelor propulsează atât vitalitatea economică, cât și progresul societal și iluminarea culturală. [...] Operaționalizarea celei de-a cincea libertăți necesită o abordare multifacțată care să cuprindă inițiative politice, îmbunătățiri ale infrastructurii, cadru de colaborare și un angajament neclintit de a promova inovația, știința deschisă și alfabetizarea digitală.” (pag. 20)

2. Raportul Draghi

În luna septembrie 2024, Mario Draghi, fost prim-ministru al Italiei și șef al Băncii Centrale Europene, a publicat raportul „The future of European competitiveness” (https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en), o analiză detaliată a competitivității la nivelul Uniunii Europene. Raportul a preluat aspecte privind piața unică prezentate în raportul Letta, și constituie o sursă de recomandări deja integrate în programul de lucru al Comisiei Europene pentru noul mandat 2024-2029.

Raportul identifică 3 arii de acțiune pentru a reseta creșterea sustenabilă: eliminarea decalajului de inovare față de SUA și China, în special în tehnologiile avansate; un plan comun de decarbonizare și competitivitate; creșterea securității și reducerea dependențelor.

Analizând în profunzime cauzele decalajului de inovare față de SUA și China, raportul identifică 8 cauze esențiale ale performanței slabe a UE:

- cheltuieli private mai mici pentru CD;
- cheltuieli publice mai puțin eficiente pentru CD;
- fragmentarea ecosistemului de inovare al UE;
- nu este suficientă excelența academică la vârf;
- subdezvoltarea clusterelor de inovare din UE;
- sistemul financiar subdezvoltat este o barieră în calea creării și extinderii companiilor inovatoare;

- alte bariere în calea creării și extinderii întreprinderilor inovatoare (multiple bariere de reglementare, juridice și birocratice; comercializare insuficientă a rezultatelor cercetării);
- difuzie scăzută a inovației.

Pe lângă politici sectoriale specifice (energie, materii prime critice, digitalizare și tehnologii avansate, rețele de bandă largă de mare viteză/capacitate, inteligență artificială, semiconductori, industrii mari consumatoare de energie, tehnologii curate, sectorul auto, apărare, spațiu, pharma, transport), raportul propune 5 politici orizontale: accelerarea inovării, reducerea decalajului privind competențele, susținerea investițiilor, încurajarea competiției, consolidarea guvernanței.

3. Declarația de la Budapesta 2024

În data de 8 noiembrie 2024, liderii celor 27 de state europene au adoptat în cadrul unei întâlniri informale *Declarația de la Budapesta privind noul acord european de competitivitate* (<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/11/08/the-budapest-declaration/>). Liderii au recunoscut importanța rapoartelor Letta și Draghi, care identifică provocările critice și oferă o serie de recomandări, menționând: „Este imperativ să reducem de urgență decalajul de inovare și productivitate, atât cu concurenții noștri globali, cât și în cadrul UE. Vom lucra în unitate și solidaritate în beneficiul tuturor cetățenilor, întreprinderilor și statelor membre ale UE.”

Declarația de la Budapesta a stabilit termene concrete în următorii 2 ani pentru dezvoltarea unor strategii și planuri de lucru care vizează, printre altele: reducerea sarcinilor administrative, de reglementare și de raportare pentru IMM-uri; crearea unui cadru favorabil dezvoltării întreprinderilor inovative (scale-up), atingerea pragului de 3% din PIB până în anul 2030 pentru cheltuielile CD, etc.

4. Noi politici europene pentru cercetare, inovare și competitivitate

În data de 29 ianuarie 2025 Comisia Europeană a publicat comunicarea COM(2025) 30 intitulată „O Busolă pentru competitivitatea UE”, care definește abordarea în domeniu și stabilește o serie de măsuri menite să transpună în realitate cele 3 imperative de transformare pentru stimularea competitivității identificate în Raportul Draghi, și anume:

- *eliminarea decalajului în materie de inovare*, prin măsuri precum: actul privind spațiul european de cercetare (2026); actul legislativ al UE privind dezvoltarea tehnologiei de tip cloud și a IA (2025-2026); actul legislativ privind tehnologiile cuantice (2025-2026); actul legislativ european privind biotehnologiile (2025-2026); actul legislativ privind spațiul (2025), etc.;
- *o foaie de parcurs comună pentru decarbonizare și competitivitate*, prin măsuri precum: actul legislativ privind accelerarea decarbonizării industriale (2025); planul de investiții pentru un transport durabil (2025); planul privind căile ferate de mare viteză (2025); actul legislativ privind economia circulară (2026), etc.
- *reducerea dependențelor excesive și consolidarea securității*, prin măsuri precum: planul european de adaptare la schimbările climatice (2026); strategia privind reziliența în domeniul apei (2025); platforma de achiziționare în comun a mineralelor brute critice (2025), etc.

În data de 25 mai 2025 a fost adoptată comunicarea nr. COM(2025) 270 final cu titlul „Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere. Alegeți Europa pentru lansarea și dezvoltarea afacerii”, prin care sunt propuse acțiuni în următoarele direcții principale:

- *o reglementare favorabilă inovării*, prin măsuri precum: al 28-lea regim pentru întreprinderi (2026); actul european privind inovarea (2026); reducerea sarcinilor de reglementare în sectoarele strategice (începând din 2025); revizuirea Regulamentului privind standardizarea (2026), etc.;

- o mai bună finanțare pentru start-upuri și întreprinderile în fază de extindere, prin măsuri precum: extinderea și simplificarea Consiliului European pentru Inovare (2025); fondul „Scaleup Europe” (2026); pactul european pentru investiții în inovare (2026); instrumente europene de investiții pentru start-upurile și întreprinderile în fază de extindere din domeniul securității și apărării (2026); cadrul pentru evaluarea proprietății intelectuale (2027); sprijin pentru investitorii providențiali europeni (2026); revizuirea definiției „întreprinderii aflate în dificultate” (începând cu 2025), etc.;
- pătrunderea rapidă pe piață și extinderea, prin măsuri precum: inițiativa „Lab to Unicorn” (2026); măsuri de achiziții publice favorabile inovării (2025-2026);
- sprijin pentru cele mai bune talente din Europa, prin măsuri precum: inițiativa „Blue carpet” (2025-2026); pachetul privind mobilitatea echitabilă a forței de muncă (2026);
- accesul la infrastructură, rețele și servicii, prin măsuri precum: cartea accesului utilizatorilor industriali la infrastructurile de cercetare și tehnologie (2025); actul european privind inovarea, care promovează accesul întreprinderilor inovatoare la infrastructurile europene de cercetare și tehnologie (2026); orientări privind normele aplicabile privind ajutoarele de stat pentru acordarea accesului la infrastructură de către universități și organizații publice de cercetare (2026).

5. Programul cadru european pentru CDI

În data de 17 iulie 2025 Comisia Europeană a publicat propunerea pentru cel de-al 10-lea Program cadru pentru cercetare și inovare, Orizont Europa 2028-2034, care integrează propunerile preliminare ale statelor membre UE. România și-a exprimat opțiunea pentru un cadru comprehensiv care vizează creșterea competitivității prin inovare, exploatând toate instrumentele financiare și mijloacele legale disponibile la nivelul UE (<https://era.gv.at/fp10/position-papers/position-papers/>).

Propunerea de finanțare a programului, cu o primă estimare de 175 miliarde EUR, va fi definitivată în anul 2027, odată cu aprobarea bugetului multianual UE.

Noul program se bazează pe patru piloni și își propune să sprijine cercetarea și inovarea de vârf, să atragă și să cultive talentele din domeniul cercetării, să încurajeze colaborarea internațională și să conecteze știința cu societatea, astfel:

- Pilonul I „Excelență științifică” își propune să consolideze baza științifică a UE, să atragă talente de top și să promoveze excelența în cercetare în Europa;
- Pilonul II „Competitivitate și societate” își propune să sprijine cercetarea și inovarea colaborativă în domenii cu impact societal ridicat;
- Pilonul III „Inovare” își propune să sprijine inovarea în Europa, concentrându-se pe promovarea dezvoltării de noi produse, servicii și modele de afaceri.
- Pilonul IV „Spațiul European de Cercetare (SEC)” își propune să sprijine dezvoltarea unui Spațiu European de Cercetare unificat, concentrându-se pe promovarea excelenței și a impactului, inclusiv o componentă de extindere reformată.

Concluzii

Propunerea de act normativ urmărește să răspundă următoarelor aspecte principale identificate în analiza situației actuale a sistemului național CDI, în special din perspectiva creării unui mediu favorabil investițiilor publice și private în domeniul CDI:

- angajamentul României față de Comisia Europeană prin PNRR, de a implementa cel puțin 80% dintre recomandările prevăzute în Raportul PSF Country până în trimestrul al II-lea al anului 2026, în conformitate cu Ținta nr. 271 din PNRR,
- anvergura recomandărilor Comisiei Europene prevăzute în Raportul PSF Country, precum și Jalonul nr. 276 din PNRR, cu privire la crearea unui cadru legislativ favorabil pentru cooperarea dintre mediul de afaceri și cel de cercetare, respectiv dezvoltarea parteneriatelor public-privat,

- *Ținta nr. 277 din PNRR, care prevede că „27% din proiectele CDI finanțate din fonduri publice au ca partener cel puțin o entitate comercială” până în trimestrul al II-lea al anului 2026,*
- *importanța și impactul Observatorului de Cercetare, Dezvoltare și Inovare, cu rol în fundamentarea politicilor și strategiilor în domeniul CDI din România,*
- *performanța slabă, la nivel sistemic, în domeniul inovării, România situându-se constant pe ultimul loc în UE în ultimii 10 ani,*
- *necesitatea alinierii rapide și eficiente la noile politici europene care vizează creșterea competitivității prin sprijinirea inovării, a cooperării public-privat și a start-up-urilor, prin implementarea unor planuri de acțiune imediate, într-un orizont de timp mediu-scurt,*
- *importanța negocierilor cu privire la viitorul program cadru european pentru CDI, care oferă oportunitatea unei poziționări favorabile pentru România în acest domeniu.*

2.3. Schimbări preconizate

Proiectul de *Lege privind adoptarea de măsuri pentru digitalizarea și eficientizarea activității în domeniul cercetare-dezvoltare și inovare și crearea unui mediu favorabil investițiilor publice și private în domeniul cercetare-dezvoltare și inovare* pornește de la analiza cadrului normativ actual și propune completarea acestuia și adoptarea unui act normativ unitar în vederea îndeplinirii Jalonului 276 din PNRR, „*Intrarea în vigoare a actului (actelor) juridic(e) ce vizează crearea unui mediu favorabil investițiilor publice și private în cercetare, dezvoltare și inovare*”.

Proiectul de act normativ reglementează aspecte privind:

1. măsuri privind digitalizarea și eficientizarea activității în domeniul CDI

- implementarea de către autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare a unor procese de transformare digitală în vederea creșterii eficienței operaționale la nivel instituțional (cf. recomandărilor PSF 3.1, 3.3, 5.4, 10.3, 10.4);
- instituirea unui punct unic de contact electronic la nivelul autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare în vederea asigurării transparenței apelurilor/competițiilor de proiecte CDI finanțate din fonduri publice (cf. recomandărilor PSF 3.3, 5.4, 10.3);
- utilizarea unor soluții informatice de către autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare, precum și de către agențiile de finanțare care conduc programe/subprograme CDI, în vederea: gestionării eficiente a apelurilor/competițiilor de proiecte finanțate din fonduri publice pe tot ciclul de viață al proiectelor; asigurării transparenței proceselor de evaluare, contractare și monitorizare a programelor/proiectelor CDI; monitorizării strategiei naționale de cercetare, inovare și specializare inteligentă (cf. recomandărilor PSF 3.3, 5.4, 10.3);
- asigurarea funcționării Observatorului de Cercetare, Dezvoltare și Inovare (cf. recomandărilor PSF 3.1, 3.2). Observatorul de Cercetare și Inovare reprezintă un ecosistem digital integrat, ca ansamblu multidimensional care reunește infrastructuri tehnologice, baze de date, structuri instituționale, consorții de inovare și utilizatori interconectați printr-un cadru unitar de interoperabilitate, având rolul de a monitoriza performanța sistemului național de CDI și de a furniza analize relevante în vederea fundamentării politicilor și strategiilor în domeniul CDI și al specializării inteligente, prin centralizarea datelor furnizate de soluțiile informatice și interconectarea cu alte platforme și baze de date relevante. Prin Observatorul de Cercetare, Dezvoltare și Inovare se instituie un sistem permanent și integrat prin care se asigură elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor în domeniul CDI atât la nivel central cât și regional, în acord cu ținta 272 din PNRR. În vederea asigurării funcționării Observatorului de

Cercetare, Dezvoltare și Inovare, autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare beneficiază de sprijinul agențiilor de finanțare, inclusiv de expertiza lor și de instrumentele tehnice necesare precum platforme IT. De asemenea, activități aferente Observatorului pot fi realizate în colaborare cu agențiile de finanțare.

- asigurarea interoperabilității schimbului de date între autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare, agențiile de finanțare, alți actori din sistemul național CDI, în vederea eficientizării activității în domeniul CDI (cf. recomandării PSF 3.1).

2. *măsuri privind eficientizarea activității în domeniul CDI*

- adoptarea de măsuri de către autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare astfel încât ponderea proiectelor de CDI în care o întreprindere să dețină calitatea de lider de parteneriat/partener să fie cel puțin 27% din totalul proiectelor de CDI finanțate prin instrumentele de implementare ale strategiei naționale de cercetare, inovare și specializare inteligentă;
- asigurarea predictibilității finanțării publice în domeniul CDI prin planificarea bugetară a instrumentelor de implementare pentru strategia națională de cercetare, inovare și specializare inteligentă cu un caracter multianual, alocările bugetare aferente fiecărui instrument stabilindu-se anual prin legile de aprobare ale bugetului de stat (cf. recomandărilor PSF 2.1, 2.2, 8.1, 8.3).

3. *măsuri privind crearea unui mediu favorabil investițiilor publice și private în domeniul CDI*

- detalierea unor atribuții ale autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare (cf. recomandărilor PSF 2.1, 2.2, 8.1, 8.2, 8.3), cum ar fi:
 - ✓ elaborarea și aplicarea politicilor de promovare a inovării în sectorul privat;
 - ✓ stabilirea măsurilor necesare pentru creșterea investiției private în domeniul CDI și valorificarea rezultatelor de cercetare-dezvoltare;
 - ✓ atragerea de fonduri provenite din competiții/apeluri lansate la nivel național, european și internațional;
 - ✓ propunerea și dezvoltarea de instrumente precum: facilități fiscale destinate domeniului CDI; participarea la fondurile cu capital de risc; programe centrate pe inovare, dezvoltate pe bază de diagnostic; programe privind stimularea investițiilor private în domeniul CDI, prin colaborare cu organizațiile care au drept scop sprijinirea întreprinderilor mari, mici și mijlocii; programe dedicate parteneriatelor în domeniul CDI, cu participarea întreprinderilor mari;
 - ✓ coordonarea asistenței tehnice și financiare acordată României pentru susținerea investițiilor private în domeniul CDI;
- asigurarea de către autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare a cadrului și instrumentelor (cf. recomandărilor PSF 3.3, 5.4, 8.3) pentru:
 - ✓ susținerea organizațiilor de inovare și transfer tehnologic, cu sau fără personalitate juridică;
 - ✓ constituirea Unității Centrale de Inovare la nivelul autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare;
 - ✓ constituirea de compartimente/departamente de inovare și transfer tehnologic la nivelul agențiilor de finanțare constituite la nivel național/regional;
 - ✓ susținerea asociațiilor profesionale care activează în domeniul inovării;
 - ✓ consolidarea sistemului național de inovare prin implicarea tuturor actorilor naționali.

Luând în considerare aranjamentele operaționale asumate de România prin PNRR, **proiectul de act normativ răspunde în mod specific cerințelor prevăzute de Jalonul 276, astfel:**

1. *va asigura centralizarea treptată într-un punct unic de contact electronic (site) care oferă informații utilizatorilor pentru fiecare cerere de proiecte de cercetare, dezvoltare și inovare finanțată din fonduri publice*

Art. 2 alin. (2) precizează: „[...] se instituie un punct unic de contact electronic la nivelul autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare în scopul asigurării transparenței apelurilor/competițiilor de proiecte de CDI finanțate din fonduri publice”.

2. *va raționaliza legislația națională referitoare la contractarea, finanțarea, monitorizarea și evaluarea programelor de cercetare, dezvoltare și inovare care asigură digitalizarea procedurilor legate de contractare, finanțare, monitorizare și evaluare*

Art. 2 alin. (1) și (3) precizează:

„(1) În scopul creșterii eficienței operaționale și stimulării performanței sistemului național de CDI, autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare implementează procese de transformare digitală a mecanismelor prin care își exercită atribuțiile specifice din domeniul cercetării, dezvoltării, inovării și specializării inteligente.

(3) Autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare și celelalte persoane juridice care conduc programe/subprograme de cercetare, denumite în continuare agenții de finanțare, adoptă și integrează soluții informatice destinate implementării programelor CDI finanțate din fonduri publice, cuprinzând lansarea competițiilor/apelurilor de proiecte, evaluarea propunerilor de proiecte, contractarea, raportarea și monitorizarea rezultatelor acestora, precum și instrumente informatice destinate monitorizării și evaluării Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă elaborată în baza prevederilor art. 3 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare.”

Măsurile propuse actul normativ asigură o abordare unitară a proceselor de contractare, finanțare, monitorizare și evaluare a programelor CDI, prin:

- adoptarea și integrarea soluțiilor informatice pentru gestionarea apelurilor/competițiilor de proiecte finanțate din fonduri publice pe tot ciclul de viață al proiectelor, precum și monitorizarea și evaluarea programelor CDI, cf. prevederilor art. 2 alin. (3);
- asigurarea interoperabilității soluțiilor informatice, cf. prevederilor art. 2 alin. (5);
- asigurarea instrumentelor pentru monitorizarea strategiei naționale de cercetare, inovare și specializare inteligentă, cf. prevederilor art. 2 alin. (6), lit. a);
- asigurarea furnizării de date de către agențiile de finanțare constituite la nivel național/regional, în domeniul lor de activitate, cf. prevederilor art. 2 alin. (7) și alin. (8).

În plus, este reglementată asigurarea funcționării Observatorului de Cercetare, Dezvoltare și Inovare, definit la art. 3 alin. (2) drept „un ecosistem digital integrat, ca ansamblu multidimensional care reunește infrastructuri tehnologice, baze de date, structuri instituționale, consorții de inovare și utilizatori interconectați printr-un cadru unitar de interoperabilitate, având rolul de a monitoriza performanța sistemului național de CDI și de a furniza analize relevante în vederea fundamentării politicilor și strategiilor în domeniul CDI și al specializării inteligente, prin centralizarea datelor furnizate de soluțiile informatice și interconectarea cu alte platforme și baze de date relevante”.

3. *va asigura publicarea rezultatelor științifice ale proiectelor finanțate din fonduri publice, cu excepția proiectelor în domeniul securității și apărării*

Art. 2 alin. (6) lit. c) prevede: „[...] publicarea și diseminarea rezultatelor tehnico-științifice cu respectarea reglementărilor incidente privind proprietatea intelectuală și a regulilor aplicabile produselor cu dublă utilizare.”

4. *va asigura că toate proiectele de CDI finanțate din fonduri publice sunt evaluate de cercetători recunoscuți la nivel internațional înainte de aprobarea de către autoritatea publică contractantă, asigurând evitarea conflictelor de interes*

Art. 2 prevede la alin. (6) lit. c) următoarele: „Soluțiile informatice administrate atât de autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare cât și agențiile de finanțare care implementează programe de CDI asigură: [...]

c) transparența și calitatea procesului de evaluare, contractare și monitorizare a programelor/proiectelor de CDI [...]”

5. *Noua Unitate Centrală de Inovare (RoInovare) va fi organizată ca structură în cadrul autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare, responsabilă de promovarea inovării în sectorul privat, de atragerea de investiții private complementare și în sinergie cu finanțarea publică a CDI, precum și de sprijinirea transferului rezultatelor inovării către economie și societate. Sursele stabile și previzibile de finanțare pentru RoInovare vor fi alocate din instrumentele de finanțare nerambursabile alocate statelor membre ale Uniunii Europene, din schemele de finanțare rambursabilă, din veniturile proprii și din alocările de la bugetul național.*

Art. 4 alin. (2) lit. b), respectiv alin. (3) precizează că:

„(2) Autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare asigură atât cadrul reglementat cât și instrumentele de susținere pentru:

b) constituirea de unități/ compartimente/ departamente de inovare și transfer tehnologic, astfel:

i. la nivelul autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare, ca Unitate Centrală pentru Inovare, în vederea exercitării atribuțiilor prevăzute la art. 4 alin.(1);

(3) Autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare coordonează asistența tehnică și financiară acordată României pentru încurajarea și stimularea dezvoltării investițiilor în domeniul CDI.”

Prin Unitatea Centrală pentru Inovare se vor exercita atribuțiile autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare prevăzute la art. 4 alin. (1), cum ar fi:

- „elaborează și aplică politici de promovare a inovării în sectorul privat, inclusiv de atragere a investițiilor private complementare și în sinergie cu finanțarea publică în domeniul CDI, urmărind consolidarea cooperării între mediul de afaceri și cel de cercetare, inclusiv prin facilitarea parteneriatelor public-privat în domeniul CDI și transferul rezultatelor inovării în economie și către societate;
- stabilește măsurile necesare care să asigure creșterea investiției private pentru domeniul de știință și tehnologie cu accent pe valorificarea rezultatelor de cercetare-dezvoltare, prin susținerea inovării și a transferului tehnologic;
- adoptă măsuri, astfel încât, la nivelul tuturor instrumentelor de finanțare la nivel național/regional, ponderea proiectelor de CDI în care o întreprindere să dețină calitatea de lider de parteneriat/partener să fie de cel puțin 27% din totalul proiectelor de CDI, finanțate prin instrumentele de implementare ale Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă;
- poate atrage fonduri provenite din competiții/apeluri de proiecte lansate la nivel național, european și internațional în domeniul inovării;
- propune și dezvoltă instrumente de tipul”: facilități fiscale; participarea la fondurile cu capital de risc în regim public-privat; programe centrate pe inovare; programe privind stimularea atragerii investițiilor private în domeniul CDI; programe dedicate parteneriatelor în domenii de CDI constituite sub forma unor consorții care conțin cel puțin o organizație de cercetare și o întreprindere mare

RoInovare se constituie ca un ecosistem național de inovare care are în centru o unitate națională de inovare în cadrul autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare, structură prin care autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare își îndeplinește atribuțiile în domeniul inovării, respectiv acelea de a defini politici publice în domeniul inovării, de a propune Guvernului spre aprobare instrumente fiscale de încurajare a cercetării și inovării, de a constitui programe de finanțare a inovării și transferului tehnologic, de a stimula investițiile private în CDI, de a susține parteneriatul public-privat și de a orienta organizațiile de cercetare spre colaborări cu mediul industrial (a treia misiune). Unitatea națională pentru inovare își îndeplinește funcțiile prin colaborare cu structurile de inovare constituite la nivelul agențiilor de finanțare, precum Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI), astfel încât acestea, după caz, să poate conduce programele pentru inovare.

De asemenea, **proiectul de act normativ răspunde în mod specific cerințelor prevăzute de Ținta 277**, și anume „27% din proiectele de cercetare, dezvoltare și inovare finanțate din fonduri publice au ca partener cel puțin o entitate comercială”, astfel:

- Art. 4 alin. (1) lit. c) precizează că autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare „adoptă măsuri, astfel încât, la nivelul tuturor instrumentelor de finanțare la nivel național/regional, ponderea proiectelor de CDI în care o întreprindere să dețină calitatea de lider de parteneriat/partener să fie cel puțin 27% din totalul proiectelor de CDI finanțate prin instrumentele de implementare ale strategiei naționale de cercetare, inovare și specializare inteligentă”.

În plus, **proiectul de act normativ răspunde în mod specific cerințelor prevăzute în Jalonul 272**, și anume „Instituirea unui sistem permanent de elaborare, punere în aplicare, monitorizare și evaluare a politicii CDP”, astfel:

- Art. 3 alin. (3) prevede că „(3) Prin OCDI, se instituie un sistem permanent și integrat prin care se asigură elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor în domeniul CDI atât la nivel central cât și regional. Agențiile/Unitățile/Instituțiile care conduc/finanțează programe CDI vor pune la dispoziția autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare toate datele necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor OCDI.”.

2.4 Alte informații *)

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Propunerea de act normativ are la bază recomandările din cadrul Raportului PSF Country, în corelare cu prevederile aranjamentelor operaționale PNR, care, dacă sunt puse în aplicare imediat și beneficiază de sprijin politic puternic, promit să abordeze punctele slabe ale sistemului CDI și să elibereze potențialul acestuia în vederea creșterii competitivității și a gradului de inovare la nivel de sistem.

Principalele beneficii estimate ale propunerii de act normativ sunt:

- *eficientizarea și transparentizarea mecanismelor utilizate de către autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare* prin implementarea proceselor de transformare digitală a mecanismelor prin care își exercită atribuțiile din domeniul cercetării, dezvoltării, inovării și specializării inteligente;
- *scăderea sarcinii administrative* atât pentru aplicanți/beneficiari, cât și pentru autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare și agențiile de finanțare, prin utilizarea unor soluții informatice destinate implementării programelor CDI finanțate din fonduri publice;

- creșterea eficienței monitorizării și evaluării programelor CDI prin asigurarea interoperabilității schimbului de date între soluțiile informatice propuse;
- îmbunătățirea politicilor publice în domeniul CDI prin fundamentarea acestora cu ajutorul datelor de cercetare, inovare și specializare inteligentă de la nivelul întregului sistem național și analizate la nivelul Observatorului;
- creșterea nivelului de participare a întreprinderilor mari românești la parteneriate strategice în domeniul CDI la nivel național, prin intermediul unor instrumente gestionate de autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare, cum ar fi programe dedicate parteneriatelor în domeniul CDI;
- consolidarea ecosistemului CDI național prin susținerea organizațiilor de inovare și transfer tehnologic, precum și constituirea de compartimente/departamente de inovare și transfer tehnologic la nivelul autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare sau la nivelul agențiilor de finanțare naționale/regionale;
- pregătirea ecosistemului CDI național pentru noile politici europene, precum al 28-lea regim sau noul program cadru european. Astfel ecosistemului CDI național devine rezilient și susține dezvoltarea de start-up-uri inovatoare, oferind baze solide pentru etapa de scale-up și continuarea atragerii fondurilor europene.

3.2 Impactul social

Nu este cazul.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4 Impactul macroeconomic

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ propune următoarele printre atribuțiile autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare, în vederea aplicării politicii de promovare a inovării în sectorul privat:

- elaborează și aplică politici de promovare a inovării în sectorul privat, inclusiv de atragere a investițiilor private complementare și în sinergie cu finanțarea publică în domeniul CDI, urmărind consolidarea cooperării între mediul de afaceri și cel de cercetare, inclusiv prin facilitarea parteneriatelor public-privat în domeniul CDI și transferul rezultatelor inovării în economie și către societate;
- stabilește măsurile necesare care să asigure creșterea investiției private pentru domeniul de știință și tehnologie cu accent pe valorificarea rezultatelor de cercetare-dezvoltare, prin susținerea inovării și a transferului tehnologic;
- adoptă măsuri, astfel încât, la nivelul tuturor instrumentelor de finanțare la nivel național/regional, ponderea proiectelor de CDI în care o întreprindere să dețină calitatea de lider de parteneriat/partener să fie cel puțin 27% din totalul proiectelor de CDI finanțate prin instrumentele de implementare ale strategiei naționale de cercetare, inovare și specializare inteligentă;
- propune și dezvoltă, după caz, instrumente de tipul: facilități fiscale dedicate domeniului CDI; participarea la fondurile cu capital de risc în regim public-privat; programe centrate pe inovare, dezvoltate pe bază de diagnostic, asigurând finanțarea acestora prin instrumente de tip granturi, vouchere, investiții de capital, etc. și altele similare (înființarea de acceleratoare și incubatoare tehnologice și de afaceri, rețele de tip colaborativ, cât și reglementarea spațiilor de testare inovativă de tip *sandbox*); programe privind stimularea atragerii investițiilor private în domeniul CDI, prin colaborare cu organizațiile care au drept scop sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mari, mici și mijlocii, cu camerele de comerț și industrie și cu alți reprezentanți ai mediului de afaceri,

precum cei ai fondurilor cu capital de risc, fondurilor de capital, fondurilor de investiții, investitori providențiali/*business angels* sau acceleratoare de business; programe dedicate parteneriatelor în domenii de CDI constituite sub forma unor consorții care conțin cel puțin o organizație de cercetare și o întreprindere mare, orientate către proiecte de tipul „*high risk high gain*” / risc crescut, câștig mare.

„3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Proiectul de act normativ reglementează următoarele aspecte principale din perspectiva inovării și digitalizării:

- utilizarea unor soluții informatice destinate implementării programelor CDI finanțate și fonduri publice, cuprinzând lansarea competițiilor/apelurilor de proiecte, evaluarea propunerilor de proiecte, contractarea, raportarea și monitorizarea rezultatelor, precum și instrumente informatice destinate monitorizării și evaluării strategiei naționale de cercetare, inovare și specializare inteligentă;
- asigurarea interoperabilității schimbului de date între aceste soluții informatice, luând în considerare toți actorii din sistemul național de CDI;
- asigurarea funcționării Observatorului de Cercetare, Dezvoltare și Inovare, un ecosistem digital integrat, ca ansamblu multidimensional care reunește infrastructuri tehnologice, baze de date, structuri instituționale, consorții de inovare și utilizatori interconectați printr-un cadru unitar de interoperabilitate, având rolul de a monitoriza performanța sistemului național de CDI și de a furniza analize relevante în vederea fundamentării politicilor și strategiilor în domeniul cercetare, inovare și specializare inteligentă, prin centralizarea datelor furnizate de soluțiile informatice și interconectarea cu alte platforme și baze de date relevante;
- detalierea atribuțiilor autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare în domeniul inovării, inclusiv susținerea organizațiilor de inovare și transfer tehnologic, respectiv constituirea Unității Centrale de Inovare.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9 Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.*)**

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)	-	-	-	-	-	-

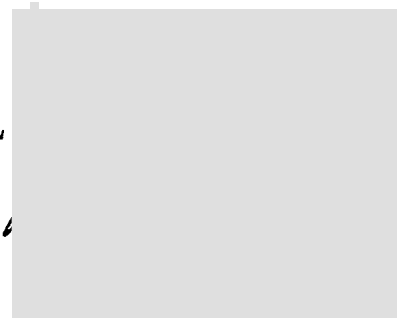
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
i. cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
ii. bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
i. cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
ii. bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
i. cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
ii. bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora) cheltuieli de capital	-	-	-	-	-	-
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-					
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						
b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8 Alte informații						
Prezentul proiect de act normativ nu atrage după sine o suplimentare a bugetului total aprobat prin legea bugetului de stat.						

Pentru inițiatori,

MITITELU Eduard-Tatian, deputat PNL

GHIGIU Alexandru Mihai, deputat PSD

PĂLĂRIE Ștefan, senator USR

LEGE

privind adoptarea de măsuri pentru digitalizarea și eficientizarea activității
în domeniul cercetare-dezvoltare și inovare și crearea unui mediu favorabil investițiilor
publice și private în domeniul cercetare-dezvoltare și inovare

Nr. crt.	Nume Prenume	Grup parlamentar	Semnătura
1	HITITELU EDUARD-TATIAN	PNL	
2	Ghigiu Alexandru Mihai	PSD	
3	PLOPEANU FOLICA	AF. PSD	
4	POORS MĂDĂLIN	PSD	
5	CONSTANTINESCU SERGIU	PSD	
6	Manta Claudiu	PSD	
7	IOANA ILE	PSD	
8	CRISTINA-MĂRĂLIŢA-ARON	USR	
9	GALL KAROLY	UDMR	
10	LOWBERGER VAZEN	MIIN	
11	COTEŞ NIKAI	PNL	
12	OVIDIU JIŢĂRU	PNL	
13	ABRUDEAN MIRCEA	PNL	
14	ANDRONACHE GABRIEL	PNL	
15	CÎMPEAN OVIDIU	PNL	
16	ZĂCOPOL DRAGOS	MIIN	
17	PETRECHII MIROSLAV	MIIN	
18	AMET YAROL	MIIN	
19	BOUDA STEFAN	MIIN	
20	ȚUCĂ BOGDAN	Constanța	

21	Ciprian Pandea	PNL	
22	Orina Octaviana	PNL	
23	Prisoreanu Maria	PNL	
24	DEINICANU VLAS FLORENTIN	PSD	
25	Solomon Adrian	PSD	
26	FRATIE STEFAN	USR	
27	RUS VASILE-CIPRIAN	USR	
28	CIBU IACONU CUXGONDA	USR	
29	DEARJESCU Cezar	USR	
30	SENDROIU VLAD-IOAN	USR	
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
41			
42			
43			
44			
45			